

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2004/0153(COD)

28.1.2005

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

kulttuuri- ja koulutusvaliokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi integroidun toimintaohjelman perustamisesta elinikäisen oppimisen alalla (KOM(2004)0474 – C6-0095/2004 – 2004/0153(COD))

Valmistelija: Anneli Jäätteenmäki

LYHYET PERUSTELUT

Valmistelija pitää myönteisenä komission aloitetta, jossa ehdotetaan perustettavaksi elinikäistä oppimista koskeva integroitu ohjelma, joka kattaa kaikki nykyiset yhteisön sisäiset yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ohjelmat ja joka edistää Euroopan unionin kehittymistä edistyneenä osaamisyhteiskuntana ja mahdollistaa Lissabonin tavoitteiden saavuttamisen. Koulutusjärjestelmällä on vastattavanaan mittavia haasteita, esimerkiksi väestörakenteen kehitys, työvoiman ikääntyminen sekä samanaikaiset pyrkimykset työllisyyden lisäämiseksi.

Naisten asema yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmässä vaikuttaa olennaisesti naisten asemaan työmarkkinoilla. Työmarkkinoilla naisten ja miesten välillä esiintyy edelleen suuria eroja, esimerkiksi palkkaerot, jotka johtuvat usein Euroopan unionin yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmissä vallitsevasta epätasa-arvosta. Vuosina 1995–2000 syntyneistä uusista työpaikoista yli 60 prosenttia oli korkean teknologian työpaikkoja. Naiset ovat aliedustettuina tutkimuksen ja tekniikan kaltaisilla aloilla, ja juuri nämä alat ovat tärkeässä asemassa luotaessa Eurooppaan kilpailukykyistä ja dynaamista osaamistaloutta Lissabonin ohjelman mukaisesti. Olisi kehitettävä strategioita, joilla voitaisiin taata naisten osallistuminen ja mukanaolo näiden alojen koulutuksen kaikilla tasoilla. Olisi laadittava tilastot esimerkiksi nais- ja miestutkijoiden saamasta tutkimusrahoituksesta sekä naisten ja miesten edustuksesta yliopistoissa ja tutkimuskeskuksissa, jotta löydettäisiin tehokkaita keinoja luoda naisille ja miehille yhtäläiset mahdollisuudet Euroopan unionin yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmissä.

Tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet

Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus liittyy läheisesti kansalaisten elämään, ja monille ohjelmaan osallistuneille tämä on ensimmäinen kosketus Euroopan unioniin, tiettyyn jäsenvaltioon tai ehdokasvaltioon. Ulkomailla opiskelu on erinomainen keino vieraan kielen ja kulttuurin oppimiseen, ja ohjelma auttaa ihmisiä ymmärtämään Euroopan unionin moninaisuutta ja naapureita. Tästä syystä elinikäistä oppimista koskeva integroitu ohjelma, joka kattaa kaikki nykyiset yhteisön sisäiset yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ohjelmat, on tärkeä paitsi taloudellisen kasvun myös, ja ennen muuta, Euroopan unionin yhdentymisen varmistamiseksi.

Ohjelman olisi oltava avoin kaikille ihmisille, ja siinä olisi kiinnitettävä erityistä huomiota yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin. Ohjelman olisi taattava kansallisille toimistoille mahdollisuus suunnata erikoishuomiota henkilöihin, joilla on erityisiä vaikeuksia hankkia yleissivistävää ja ammatillista koulutusta, kuten erityisopetusta tarvitseviin, vammaisiin, maahanmuuttajiin ja köyhiin. Koulutustaso periytyy vanhemmilta lapsille liian usein, ja yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista olisi asetettava yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen edistäminen yhteiskunnallisesta taustasta riippumatta. Kieli on uuteen yhteiskuntaan kotoutumisen avain. Valmistelija haluaa muistuttaa jäsenvaltioille, että niiden olisi tunnustettava kielenoppimisen vaikuttavan merkittävästi uuteen yhteiskuntaan kotoutumiseen. Valmistelija kehottaa jäsenvaltioita parantamaan maahanmuuttajien kielenopetusta.

Tavoitteeksi asetettu eurooppalaisten kielitaidon parantaminen kaipaa erityistä huomiota. Barcelonassa vuonna 2002 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa tavoitteeksi määriteltiin vähintään kahden vieraan kielen opettaminen hyvin varhaisesta iästä alkaen.

Maantieteellisesti heikommassa asemassa olevat alueet tarvitsevat lisätukea. Alueiden tasa-arvoa olisi lisättävä. Koulutusta ja tutkimusta kehitettäessä päähuomio olisi keskitettävä alueiden vahvuuksien ja erityispiirteiden tukemiseen.

Joustavat koulutusmuodot

Valmistelija kehottaa jäsenvaltioita tarkastelemaan nykyään tarjolla olevia erilaisia koulutusmuotoja, jotta voitaisiin löytää nykyaikaiseen yhteiskuntaan sopiva yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmä. Jotta mahdollisuus osallistua yleissivistävään koulutukseen saataisiin kaikkien ihmisten ulottuville, on erittäin tärkeää pitää mielessä, että valtaosa osa-aikatyötä tekevästä on Euroopan unionissa naisia. Tämän vuoksi on tärkeää, erityisesti naisille, että koulutusta on tarjolla myös sähköisessä muodossa ja osa-aikaisina opintoina.

Kolmansien maiden osallistuminen

Ohjelma on avoin kolmansille maille, ja valmistelija haluaa painottaa, että kolmansien maiden osallistumismahdollisuudella on suuri merkitys Euroopan unionin tulevaisuudelle. Esimerkiksi Turkin ja Länsi-Balkanin valtioiden kohdalla liittymistä edeltävästä strategiasta hyötyvät paitsi asianomaisten valtioiden myös Euroopan unionin kansalaiset, joille tarjoutuu suurenmoinen mahdollisuus osallistua yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ohjelmiin 25 jäsenvaltion rajojen ulkopuolella. Valmistelija kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kolmansien maiden osallistuminen toteutetaan kaikilta osin.

TARKISTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kulttuuri- ja koulutusvaliokuntaa sisällyttämään mietintönsä seuraavat tarkistukset:

Komission teksti¹

Parlamentin tarkistukset

Tarkistus 1

Johdanto-osan 7 a kappale (uusi)

(7 a) Edistyksellisen osaamisyhteiskunnan merkitys kasvun ja työllisyyden lisäämisessä on ratkaiseva. Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus ovat Euroopan unionin painopistealoja Lissabonissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tarkistus 2

Johdanto-osan 13 a kappale (uusi)

(13 a) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2002/73/EY, annettu 23 päivänä syyskuuta 2002, miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloissa annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta* on säädetty kaikenlaisen ja kaiken tasoisien ammatillisen koulutuksen pääsyaatimuksista.

**** EYVL L 269, 5.10.2002, s. 15.***

Tarkistus 3

Johdanto-osan 16 a kappale (uusi)

(16 a) Valtioiden välinen jatkuva yhteistyö ja suurempi liikkuvuus yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen aloilla

¹ Ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä.

parantaisivat omalta osaltaan yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen laatua Euroopan unionissa.

Tarkistus 4

Johdanto-osan 17 a kappale (uusi)

(17 a) Jotta Lissabonin tavoite naisten työllisyysasteen nostamiseksi 60 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä voitaisiin saavuttaa ja koska työmarkkinat jakautuvat edelleen selvästi sukupuolten mukaan, on edistettävä nuorten naisten monipuolisia uravaihtoehtoja, helpotettava naisten mahdollisuuksia osallistua elinikäiseen oppimiseen, erityisesti tietojenkäsittelykoulutukseen, sekä varmistettava naisten osallistuminen kaiken tasoiseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen.

Tarkistus 5

Johdanto-osan 24 kappale

(24) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 3 artiklan mukaisesti yhteisö pyrkii poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa.

(24) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 3 artiklan mukaisesti yhteisö pyrkii poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa. **On pyrittävä parantamaan naisten osallistumista työmarkkinoille. Samalla on edistettävä naisten pääsyä vastuualoille ja -asemiin.**

Tarkistus 6

Johdanto-osan 26 a kappale (uusi)

(26 a) Euroopan yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin olisi kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tarkistus 7
1 artiklan 2 kohta

1. Integroidun ohjelman yleisenä tavoitteena on **edistää elinikäisen oppimisen avulla yhteisön kehittymistä edistyneenä osaamisyhteiskuntana**, joka kykenee ylläpitämään kestävää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta samalla kun se varmistaa ympäristön asianmukaisen suojelun tulevia sukupolvia varten. Sen tavoitteena on erityisesti tukea yhteisön koulutusjärjestelmien välistä vaihtoa, yhteistyötä ja liikkuvuutta siten, että järjestelmistä tulee laatunsa osalta maailmanlaajuisia esimerkkejä.

2. Integroidun ohjelman yleisenä tavoitteena on **lisätä ja täsmentää eurooppalaisen yhteiskunnan tietoisuutta siitä, että tietomme muuttuvat ja lisääntyvät jatkuvasti. Ainoastaan elinikäinen oppiminen saa aikaan yhteisön kehittymisen edistyneeksi osaamisyhteiskuntaksi**, joka kykenee ylläpitämään kestävää talouskasvua, luomaan uusia ja parempia työpaikkoja ja lisäämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta, **ja siinä kiinnitetään erityistä huomiota sukupuolinäkökohdan sisällyttämiseen kaikenlaiseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen järjestelmän kaikilla tasoilla**, samalla kun se varmistaa ympäristön asianmukaisen suojelun tulevia sukupolvia varten. Sen tavoitteena on erityisesti tukea yhteisön koulutusjärjestelmien välistä vaihtoa, yhteistyötä ja liikkuvuutta siten, että järjestelmistä tulee laatunsa osalta maailmanlaajuisia esimerkkejä.

Tarkistus 8
1 artiklan 3 kohdan c alakohta

(c) lisätä elinikäisen oppimisen vaikutuksia henkilökohtaiseen kehitykseen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen, sukupuolten tasa-arvoon ja erityistarpeita omaavien henkilöiden osallistumiseen;

(c) lisätä elinikäisen oppimisen vaikutuksia henkilökohtaiseen kehitykseen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, aktiiviseen kansalaisuuteen, sukupuolten tasa-arvoon **sukupuolta koskevien sosiaalisten stereotyyppien poistamisen kautta** ja erityistarpeita omaavien henkilöiden osallistumiseen;

Tarkistus 9
1 artiklan 3 kohdan c a alakohta (uusi)

(c a) tarjota kaikille mahdollisuus osallistua elinikäiseen oppimiseen ja kohdistaa erityisiä toimia kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin henkilöihin, kuten yksinhuoltajiin, vanhempain- tai perhelomalla oleviin miehiin ja naisiin, maahanmuuttajiin, syrjäisillä alueilla tai maaseudulla eläviin sekä köyhiin naisiin ja miehiin;

Tarkistus 10
1 artiklan 3 kohdan e alakohta

(e) myötävaikuttaa elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien käytön lisääntymiseen kaikenikäisten ihmisten parissa;

(e) myötävaikuttaa elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien käytön lisääntymiseen kaikenikäisten ihmisten parissa **ja kiinnittää erityistä huomiota Euroopan yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin sekä väestöryhmiin, joiden on kaikkein vaikeinta päästä työmarkkinoille, ja etenkin naisiin;**

Tarkistus 11
1 artiklan 3 kohdan f alakohta

(f) edistää kieltenoppimista ja **kielellistä monimuotoisuutta;**

(f) edistää kieltenoppimista ja **niiden käyttöä kielellisen monimuotoisuuden varmistamiseksi;**

Tarkistus 12
1 artiklan 3 kohdan i alakohta

(i) hyödyntää tuloksia, innovatiivisia tuotteita ja prosesseja sekä vaihtaa hyviä toimintatapoja integroidun ohjelman kattamilla aloilla.

(i) hyödyntää tuloksia, innovatiivisia tuotteita ja prosesseja sekä vaihtaa hyviä toimintatapoja integroidun ohjelman kattamilla aloilla, **jotta voitaisiin parantaa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen laatua löytämällä parhaat toimintatavat.**

Tarkistus 13
1 artiklan 3 kohdan i a alakohta (uusi)

(i a) varmistaa sukupuolten tasa-arvo sekä miesten ja naisten tasavertainen osallistuminen kaikkien alojen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen Euroopassa;

Tarkistus 14
6 artiklan 2 kohdan b alakohdan vi a alakohta (uusi)

(vi a) oltava asianmukaisesti selvillä sukupuolten tasa-arvosta ja toteutettava tarvittavat toimet varmistaa sukupuolten tasa-arvon toteutumisen kaikessa työssään;

Tarkistus 15
12 artiklan d alakohta

(d) edistämällä miesten ja naisten välistä tasa-arvoa sekä torjumalla osaltaan kaikenlaista sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautuneisuuden perustuvaa syrjintää.

(d) torjumalla osaltaan kaikenlaista sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautuneisuuden perustuvaa syrjintää.

Tarkistus 16
12 artiklan d a alakohta (uusi)

(d a) edistämällä miesten ja naisten välistä tasa-arvoa, parantamalla naisten osallistumista työmarkkinoille ja pääsyä vastuualoille ja -asemiin ja poistamalla sukupuoleen liittyviä sosiaalisia stereotyyppioita;

Tarkistus 17
18 artiklan c alakohta

(c) kannustaa *toisen vieraan kielen* opiskeluun;

(c) kannustaa *vieraiden kielten* opiskeluun;

Tarkistus 18
32 artiklan a alakohta

(a) aikuiskoulutusopiskelijat;

(a) aikuiskoulutusopiskelijat *ottaen erityisesti huomioon väestöryhmät, joilla ei ole peruskoulutusta, ja etenkin naiset;*

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi integroidun toimintaohjelman perustamisesta elinikäisen oppimisen alalla
Menettelynumero	KOM(2004)0474 – C6-0095/2004 – 2004/0153(COD)
Asiasta vastaava valiokunta	CULT
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	FEMM 15.9.2004
Tehostettu yhteistyö	ei
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Anneli Jäätteenmäki 5.10.2004
Valiokuntakäsittely	25.11.2004 24.1.2005
Ehdotukset hyväksytyt (pvä)	25.1.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 26 vastaan: 0 tyhjää: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Edit Bauer, Emine Bozkurt, Maria Carlshamre, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Anneli Jäätteenmäki, Lívia Járóka, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Urszula Krupa, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Doris Pack, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Christa Prets, Marie-Line Reynaud, Teresa Riera Madurell, Raül Romeva i Rueda, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Britta Thomsen, Corien Wortmann-Kool ja Anna Záborská
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Katerina Batzeli, Jillian Evans, Anna Hedh, Sophia in 't Veld, Elisabeth Jeggle, Karin Jöns, Christa Klauß, Karin Resetarits, Zuzana Roithová ja Marta Vincenzi
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Kathy Sinnott